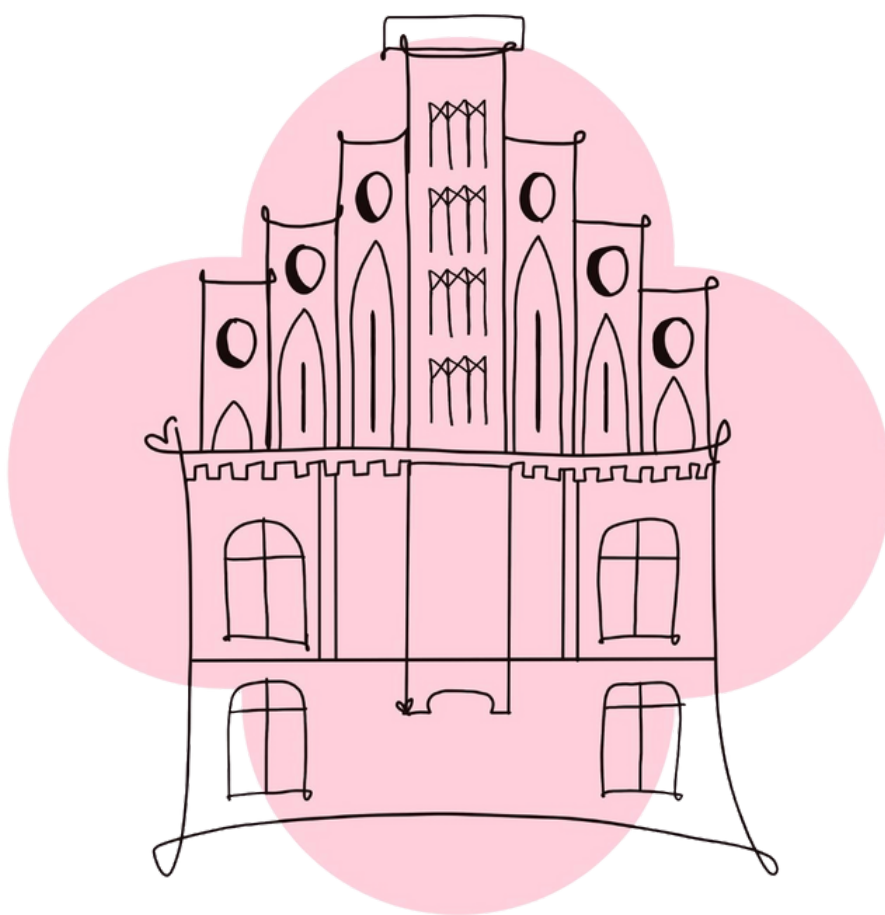

A P O L I N Á Ř

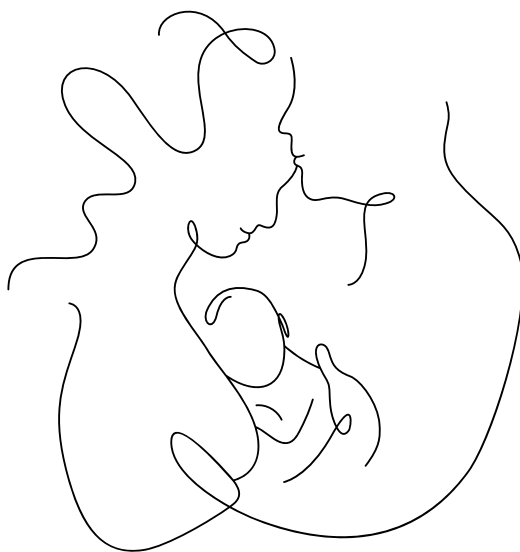
Klinika gynekologie, porodnictví
a neonatologie
1. LF UK a VFN v Praze

VÝROČNÍ ZPRÁVA 2024

OBSAH

SLOVO PŘEDNOSTY KLINIKY	3
ROK 2024 V ČÍSLECH	4
VELKÁ RADOST Z TĚCH NEJMENŠÍCH	5
POMÁHÁME K MATEŘSTVÍ ONKOLOGICKÝM PACIENTKÁM	6
UNIKÁTNÍ OPERACE VRACÍ ŠANCI NA DONOŠENÍ MIMINKA	7
RODINA NA PRVNÍM MÍSTĚ	8
BLÍZKOST, KTERÁ LÉČÍ	9
ŠETRNEJŠÍ CHIRURGIE S ROBOTICKÝM SYSTÉMEM	10
PRŮLOM V PLÁNOVÁNÍ LÉČBY OVARIÁLNÍHO KARCINOMU	11
LEPŠÍ ORIENTACE NA KLINICE	12
VĚDA A VÝZKUM U APOLINÁŘE	13, 14
KONTAKTY	15

SLOVO PŘEDNOSTY KLINIKY

Vážení přátelé,

rok 2024 byl na naší klinice ve znamení rozvoje – ať už v oblasti péče, výuky, výzkumu nebo mezilidských vztahů. Díky šíři a hloubce odborného zaměření dokážeme pečovat o ženy v každé životní situaci – od plánování těhotenství až po náročnou onkologickou léčbu. Významné místo zaujímá péče o nezralé novorozence, gynekologická operativa včetně robotické chirurgie, diagnostika, pomoc při neplodnosti, péče o děti, mamologie nebo urogynekologie. A jsme nejen klinickým, ale i výukovým a výzkumným centrem, kde své znalosti prohlubují studenti 1. lékařské fakulty i mladí lékaři z celé republiky i zahraničí.

Zásadní je pro nás také spolupráce s neziskovým sektorem. Díky podpoře Nadačního fondu Apolinář se nám podařilo pořídit nový sedací nábytek pro kliniku, realizovat menší, ale významné opravy a uspořádat nespočet odborných kurzů, včetně 2. ročníku Apolinářské konference. V neposlední řadě úspěšně pokračujeme v provozu Centra pro pacientky, které je otevřeno všem ženám léčeným na Klinice – maminkám s rizikovým těhotenstvím, hospitalizovaným pacientkám i těm, které pečují o předčasně narozené dítě.

Organizace Be Charity nám darovala nový přístroj pro urodynamická vyšetření, který rozšířil naše možnosti v diagnostice funkčních poruch pánevního dna. Nadace Vize 99 nám věnovala komfortní polohovací křeslo Lafuma, které nám usnadňuje péči o rodičky a maminky po porodu. Díky Nadačnímu fondu Propolis 33 jsme vybavili porodní centrum novým porodním gaučem. Velké poděkování patří také organizacím Nedoklubko a Aponedo, které nám dlouhodobě a významně pomáhají v péči o nedonošené novorozence a jejich rodiny. Díky Nedoklubku se na našem pracovišti zabydluje nejpokročilejší simulátor nezralého novorozence Paul 2.0.

Namísto úplného výčtu aktivit a čísel přinášíme i letos výběr těch událostí, které podle nás nejlépe vystihují atmosféru, směřování a práci našeho týmu. Jsou jen špičkou ledovce, pod níž se skrývá každodenní úsilí stovek lidí, kterým tímto děkuji za jejich odbornost, lidskost a nasazení.

*prof. MUDr. David Cibula, CSc.
přednosta kliniky*

ROK 2024 V ČÍSLECH

ZAMĚSTNANCI (ÚVAZKY)

Lékaři	109
docenti / profesoři	4 / 13
Nelékaři	456
Ostatní	35

LÉČEBNÁ PÉČE

Počet lůžek	247
gynekologie	66
porodnice	71
neonatologie	110
Počet porodů	3 349
Počet novorozenců	3 432
pod 750 g	46
750–1500 g	90
1500–2500 g	261
nad 2500 g	3 035
Počet operačních výkonů	5 541
onkologických	594
urogynekologických	572
mamologických	273
laparoskopických	1 222
hysteroskopických	1 528
malých výkonů	1 298
robotických	54
Počet ambul. vyšetření	134 696

VÝUKA ŠKOL. ROK 2023 / 2024

PREGRADUÁLNÍ STUDIUM

Všeobecné lékařství 6. ročník	340
česká paralelka	264
anglická paralelka	76
Bakalář. studium	66
1. ročník	27
2. ročník	15
3. ročník	24

POSTGRADUÁLNÍ STUDIUM

stážisté ČR	62
stážisté zahraničí	12

VĚDA

Publikace

Časopisy s IF (impact factor)	63
z toho Q1	46
z toho D1	26
Souhrnný IF	536,7
Autorské publikace v časopisech s IF	31
Autorské multicentrické studie	8

VELKÁ RADOST Z TĚCH NEJMENŠÍCH

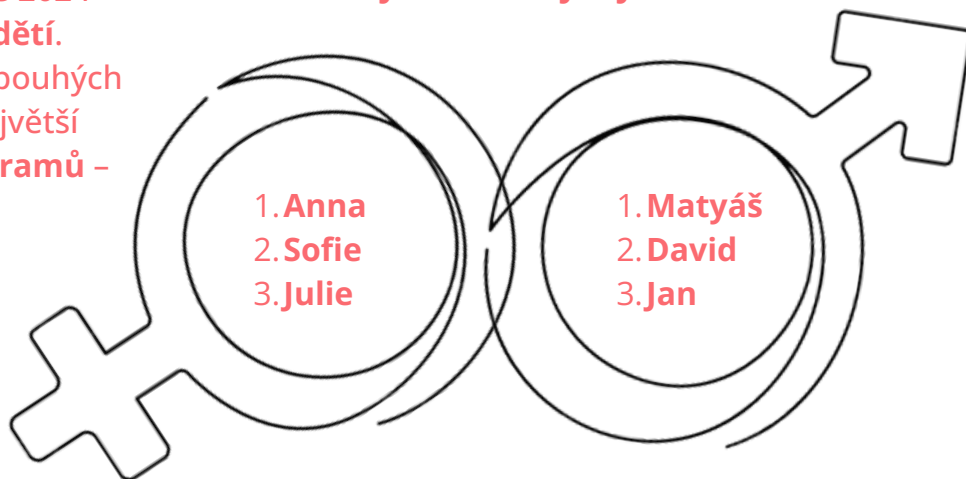
Také v roce 2024 proběhl na našem neonatologickém oddělení oblíbený dětský den. Akce je vždy krásnou příležitostí pro setkání zdravotníků s dětmi narozenými s nízkou porodní hmotností, o které pečovali. Někteří jsou již mladými ženami a muži.

„Je vždy krásné vidět, jak z miminek, která se nám po porodu téměř vešla do dlaní, rostou zdraví a spokojení lidé. Velmi nás potěšila návštěva čtyřčat, která u nás přišla na svět již před třiceti lety, s porodní váhou okolo 800 gramů a méně. Před třemi dekádami bylo opravdu unikátní zachránit takto malé děti, a navíc celou tuto vzácnou čtveřici,“ doplňuje dojmy z letošního setkání Michaela Kolářová, vrchní sestra neonatologického oddělení.

Na naší klinice se v roce 2024 narodilo celkem **3 432 dětí**. Nejmenší z nich vážilo pouhých **505 gramů**, zatímco největší mělo hmotnost **4 890 gramů** – což představuje téměř desetinásobný rozdíl!

Nejoblíbenější jména

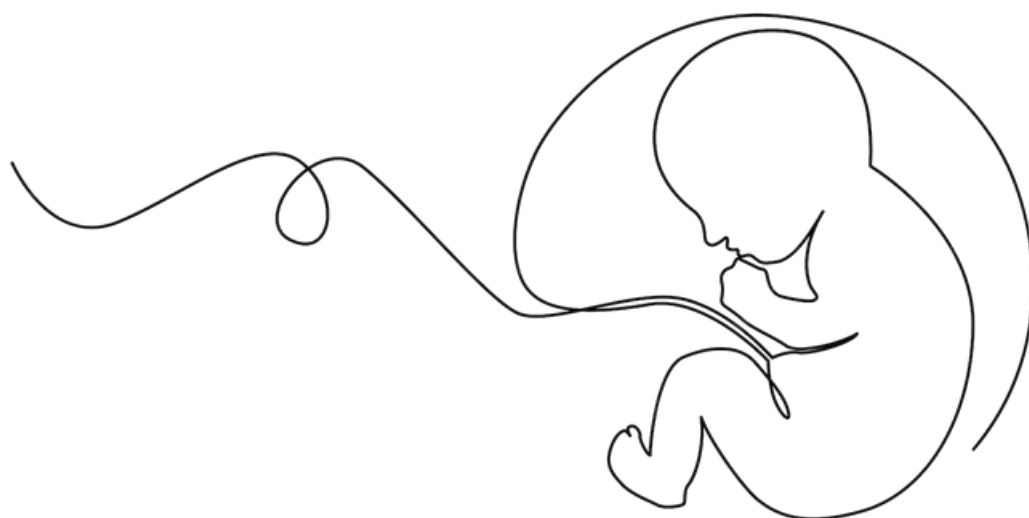
POMÁHÁME K MATEŘSTVÍ ONKOLOGICKÝM PACIENTKÁM

Mezi lety 2023 a 2024 vzrostl počet onkologických pacientek v péči našeho Centra asistované reprodukce čtyřnásobně. To souvisí nejen s rostoucím celkovým výskytem onkologických onemocnění – především jsou ženy lépe informované o možnostech zachování fertility.

„Jsme součástí kliniky koncentrující pacientky s onkologickým onemocněním z celé republiky, proto máme mnohaleté zkušenosti s péčí o ženy, které onemocněly ještě předtím, než stihly založit rodinu,“ vysvětluje MUDr. Simona Jirsová, PhD., vedoucí lékařka Centra asistované reprodukce (CAR). „Naší výhodou je, že můžeme pacientkám nabídnout rychlý postup od stanovení onkologické diagnózy ke kryoprezervaci vajíček, embryí a v některých případech i ovariální tkáně,“ dodává doktorka Jirsová. Pacientkám s onkologickou diagnózou je kryoprezervace hrazena zdravotní pojišťovnou.

Naše centrum také získalo v roce 2024 grantovou podporu Agentury pro zdravotnický výzkum České republiky pro projekt, na kterém úzce spolupracujeme s několika dalšími centry. Sledujeme morfologický vývoj embrya a analyzujeme, jak souvisí s jeho správnou genetickou výbavou. Jinými slovy, jestli to, jak se embryo vyvíjí v čase, může zaručit jeho životaschopnost a kvalitu a může vést ke zvýšení úspěšnosti celého procesu umělého oplodnění.

UNIKÁTNÍ OPERACE VRACÍ ŠANCI NA DONOŠENÍ MIMINKA

5. listopadu 2024 jsme na tiskové konferenci informovali o výsledcích v oblasti reprodukční chirurgie. Na naší klinice operujeme více než 1500 pacientek ročně. Díky vysoké erudici a mezioborové spolupráci v rámci Všeobecné fakultní nemocnice jsme unikátním pracovištěm, které vyhledávají ženy z celé ČR i zahraničí.

„Gynekologická operativa umožňuje ženám nejen zachovat šance na fertilitu, ale také je v mnoha případech výrazně zvýšit,“ říká prof. MUDr. Michal Mára, CSc., vedoucí Centra pro minimálně invazivní chirurgii. „Ženám často ušetříme nadbytečné operační výkony nebo naopak pacientky směřujeme k radikálním operacím, pokud začnou převažovat nádorová rizika. I náročné operace lze provést miniinvazivně, laparoskopicky či roboticky,“ doplňuje. „Polovina pacientek trpících endometriózou má problém spontánně otěhotnět, onemocnění tedy způsobuje sterilitu,“ vysvětluje doc. MUDr. Michael Fanta, Ph.D., vedoucí Centra pro diagnostiku a léčbu endometriózy. Specializované centrum ročně operuje přes 200 pacientek s endometriózou a koncentruje nejkomplicovanější případy tohoto onemocnění. Jako jediné pracoviště ve středních Čechách využívá pro operace endometriózy robotickou chirurgii.

Špičková výuka i v roce 2024

Naše klinika je výukovým pracovištěm 1. LF UK, které nejen studenti, ale také akademici, dlouhodobě hodnotí jako jedno z nejlepších. Výjimkou nebyl ani rok 2024, kdy jsme provedli úpravy ve schématu výuky porodních asistentek, abychom ji začlenili do stejného systému organizace, jaký má výuka mediků. „Těším se, že dalším posunem v blízké budoucnosti bude moci být rozšíření kompetencí porodních asistentek směrem k ještě větší samostatnosti,“ doplňuje vedoucí výuky doc. MUDr. Kamil Švabík, Ph.D.

RODINA NA PRVNÍM MÍSTĚ

V roce 2024 jsme vybavili naše Centrum rodinné péče pro nedonošené novorozence nejmodernějším centrálním monitorovacím systémem (CMS). Jde nejen o další zvýšení bezpečnosti péče o nezralé novorozence, ale také o podporu aktivního zapojení rodičů.

„Díky CMS můžeme děti, které potřebují 24hodinové sledování, ale nevyžadují intenzivní péči, umístit na pokoj k mamince. Životní funkce sledujeme na dálku na centrální obrazovce a v případě problému zdravotníci ihned zasáhnou. Rodiče tak mohou trávit více času se svými dětmi v klidném prostředí bez ohrožení jejich bezpečnosti. Pořízení systému umožnila nezisková organizace Aponedo,“ vysvětluje MUDr. Gabriela Malošková.

Kromě komfortu pro rodiny přináší CMS rovněž odborné výhody. Umožňuje sledovat trendy v životních funkcích a optimalizovat léčbu, například při odvykání od podpory dýchání. Díky objektivním údajům, jako je hladina okysličené krve za posledních 24 hodin, mohou lékaři lépe plánovat další kroky, aby miminko mohlo být odpojeno od přístrojové podpory dýchání, což je jednou z podmínek přechodu do domácí péče.

CMS také otevírá cestu k dalšímu vědeckému výzkumu, protože podobný přístup není na českých pracovištích běžný. Zavedení CMS je dalším krokem k tomu, aby se rodiče na našem pracovišti cítili bezpečně a vítaně. Věříme, že blízkost rodiny je tím nejlepším lékem.

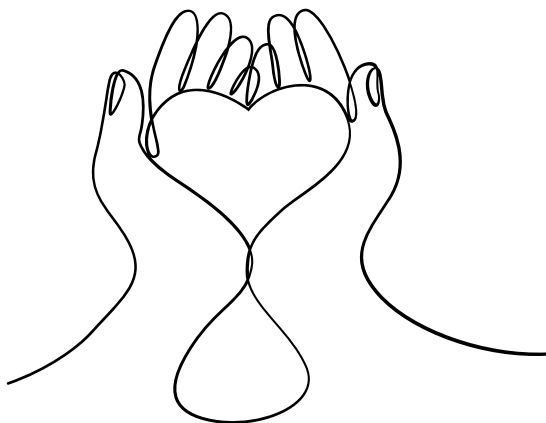
BLÍZKOST, KTERÁ LÉČÍ

Tým vedený MUDr. Terezou Lamberskou, Ph.D., na naší klinice od začátku roku 2024 postupně zavádí skin-to-skin péči u těch nejmenších, nezralých novorozenců. Jde o bezprostřední kontakt matky a dítěte ihned po porodu.

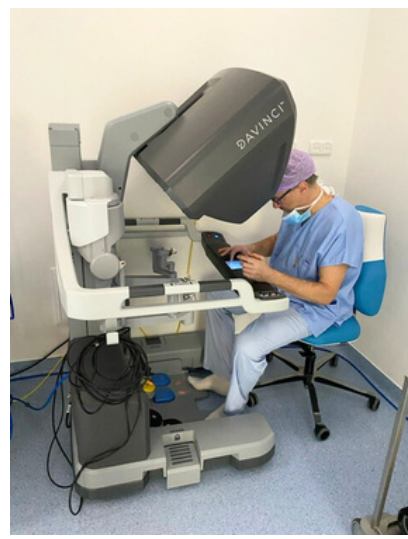
„Naše metodika časně skin-to-skin péče o nezralé novorozence byla pečlivě nastavena tak, aby pokryla všechny možné situace a zajistila maximální bezpečnost dítěte i matky po předčasném porodu. Od začátku roku 2025 probíhají školení lékařů a sester včetně simulací krizových situací. Poskytnutí specializované péče, včetně zahájení ventilační podpory přímo na těle matky, se ve světě již běžně provádí u nezralých dětí narozených od 28. týdne a má prokázané přínosy – stabilizuje životní funkce, pomáhá udržet normální tělesnou teplotu a podporuje vazbu mezi rodiči a dítětem. Inkubátor je využíván hlavně při komplikacích,“ vysvětluje doktorka Lamberská.

Pro ještě větší komfort maminek je na rok 2025 naplánován projekt úpravy porodního sálu č. 2. Spojením dvou porodních boxů vznikne prostor vybavený technikou potřebnou pro péči o předčasně narozené děti, což umožní, aby mohly zůstat s matkou ihned po porodu. Maminky tak získají více soukromí a komfortu, přičemž bezpečnost budou zajišťovat nejmodernější monitorovací přístroje nebo resuscitační lůžko. I otcové budou mít možnost zapojit se díky vybavení pracoviště klokánkovacími křesly.

ŠETRNĚJŠÍ CHIRURGIE S ROBOTICKÝM SYSTÉMEM

Od února 2024 v rámci gynekologické operativy využíváme pokročilý robotický operační systém DaVinci Xi. Robotická chirurgie umožňuje šetrnější a efektivnější léčbu s minimalizací operační zátěže a rychlejším zotavením.

Pomocí robotického systému DaVinci Xi provádíme operace u pacientek se zhoubnými nádory a také u žen s vybranými nezhoubnými diagnózami (hluboká endometrióza, myomy a další). „Nespornou výhodou robotického operování je především možnost minimálně invazivního přístupu u pacientek s výraznou nadváhou a dále možnost provádění kombinovaných operací ve spolupráci s urology a chirurgy,“ vysvětluje využití pokročilé technologie prof. MUDr. Jiří Sláma, Ph.D., vedoucí lékař onkogynekologického centra a zástupce přednosta kliniky.

Celoevropské setkání urogynekologů

Ve dnech 5. – 7. prosince 2024 proběhl v Praze kongres Evropské urogynekologické asociace (EUGA). Mezinárodní akce se konala v kongresovém centru 02 Universum. „V Praze jsme se sešli v hojném počtu více než 500 účastníků,

a vrátili se tak konečně na úroveň z předkovidového období,“ popisuje doc. MUDr. Kamil Švábík, Ph.D., který jako prezident 17. ročníku završil své působení ve Výkonném výboru Evropské urogynekologické společnosti.

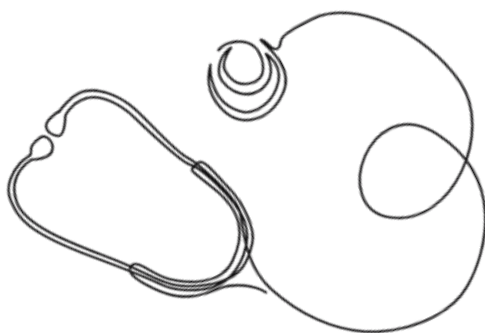
PRŮLOM V PLÁNOVÁNÍ LÉČBY OVARIÁLNÍHO KARCINOMU

Mezinárodní studie ISAAC dosáhla toho, co by mělo být cílem biomedicínského výzkumu: reálné změny klinické praxe. Výzkum vedený prof. MUDr. Danielou Fischerovou, Ph.D., potvrdil, že ultrazvuk je přesnou, rychlou a dostupnou metodou pro stanovení rozsahu ovariálního karcinomu. Tím zefektivnil diagnostický postup nejen v Česku, ale i v zahraničí.

Ovariální karcinom je zákeřné onemocnění, které se často odhalí až v pokročilé fázi. Klíčovou součástí léčby je přesné stanovení rozsahu onemocnění a následné rozhodnutí, zda je možné nádor úspěšně odstranit operací. V současnosti se k tomu používá především CT vyšetření nebo celotělová magnetická rezonance. Studie ISAAC však ukázala, že ultrazvuk je nejen srovnatelně spolehlivý, ale také dostupnější, rychlejší a pacientkami preferovaný. Do studie probíhající v pěti evropských centrech se zapojilo 287 žen. Výsledky potvrdily, že ultrazvuk dokáže stejně dobře jako CT nebo MR určit, zda je možné nádor úspěšně odstranit. Díky tomu se ultrazvuk zařadil mezi doporučené diagnostické metody v mezinárodních doporučeních pro onkogynekologii.

Studie ISAAC přímo ovlivnila klinickou praxi – dnes již v rámci konceptu „one-stop ovarian cancer clinic“ pacientky absolvují ultrazvuk, biopsii a plánování léčby během jediného dne. Tato změna urychluje zahájení terapie a zlepšuje šance pacientek na úspěšnou léčbu. Díky profesorce Fischerové a jejímu týmu se tak česká onkogynekologie stala průkopníkem v efektivnější diagnostice ovariálního karcinomu a vylepšení kvality léčby pro ženy po celém světě.

LEPŠÍ ORIENTACE NA KLINICE

V průběhu roku 2024 jsme spustili několik projektů, které pacientkám a jejich blízkým pomáhají s orientací v našich službách a prostorech.

Navázali jsme na spuštění nových webových stránek www.apolinar.eu a postupně vylepšujeme jejich funkcionality. Zjednodušili jsme systém online objednávání na vyšetření, konzultace a registrace k porodu. Nově také nabízíme možnost objednání služby doprovodu k porodu s předem vybranou porodní asistentkou v režimu samoplátce. Webové stránky jsme doplnili o krátká videa, ve kterých vedoucí jednotlivých úseků představují svá oddělení, aby přiblížili naše pracoviště pacientkám a zmírnili jejich obavy před návštěvou či hospitalizací.

Snadnější pohyb po klinice umožňuje nový navigační systém v jednotném grafickém stylu. V těhotenské ambulanci jsou pacientkám k dispozici praktické desky s QR kódy ve třech jazycích. Současně všechny ambulance nově vybaví každou pacientku souhrnem předoperačních informací relevantních pro její konkrétní zákrok.

VĚDA A VÝZKUM U APOLINÁŘE

Rekonvalescence začíná již před operací

Onkogynekologická studie PHOCUS se věnuje pacientkám s pokročilým maligním onemocněním, které se připravují na operaci. Cílem je zjistit, zda pravidelná fyzická aktivita, vyvážená strava a psychologická podpora mohou zlepšit jejich fyzickou kondici, snížit křehkost organismu a urychlit rekonvalescenci po operaci.

Metoda prehabilitace je ve světě již úspěšně využívána u jiných typů onkologických onemocnění, avšak u onkogynekologických tumorů dosud nebyla detailně zkoumána.

Pokud se potvrdí pozitivní vliv na rychlost hojení a celkovou prognózu, mohlo by to představovat velký posun v péči o pacientky.

„Studie probíhá na pěti pracovištích v České republice a je podporována grantem AZV ČR. V roce 2025 plánujeme v rámci studie spustit teleprehabilitační program, který pacientkám umožní připravovat se na operaci z pohodlí domova prostřednictvím aplikace v tabletu,“ doplňuje RNDr. Martina Borčinová, Ph.D., zástupkyně přednosta kliniky pro vědu a výzkum.

Lepší vyhlídky pro nejmenší pacienty

Od konce minulého roku naše klinika koordinuje multicentrickou neonatologickou studii, která probíhá v devíti centrech v Česku a jednom na Slovensku pod vedením odborníků z našeho pracoviště. Studie se zaměřuje na nezralé novorozence, kteří často po narození potřebují přístrojovou podporu dýchání. „Cílem je porovnání dvou metod ventilační podpory dostupných na různých pracovištích a určení, která z nich je efektivnější a pro děti přínosnější. Správně zvolená metoda může snížit invazivitu prováděné plicní ventilace a zlepšit dlouhodobou prognózu dětí,“ dodává MUDr. Tereza Lamberská, Ph.D.

Revoluce v reprodukční chirurgii

Studie REAdME se soustředí na pacientky s endometriózou, myomatózou a adenomyózou. Cílem je zjistit, jak tato onemocnění ovlivňují schopnost děložní sliznice přijmout embryo (receptivitu) a zda chirurgické řešení těchto stavů zvyšuje šanci na otěhotnění. Lékaři sledují pacientky před a po operaci, aby mohli vyhodnotit změny v receptivitě endometria. Studie je stále otevřená pro nové účastnice. „Pokud výsledky výzkumu prokáží, že pacientky po operaci snadněji otěhotní, bude to velký posun v reprodukční chirurgii. Snahou celého výzkumného týmu je definovat algoritmus a nejlepší postup léčby,“ popsal prof. MUDr. Michal Mára, CSc.

Pokrok v asistované reprodukci s využitím AI

Ve spolupráci s Fyzikálním ústavem ČVUT a Biotechnologickým a biomedicínským centrem AV a UK probíhá na naší klinice významný výzkum zaměřený na hodnocení kvality embryí a vajíček pomocí prvků umělé inteligence. Projekt je podpořen spoluprací s privátními centry, která poskytují data pro analýzu. „Snažíme se vytvořit metodu vyhodnocení kvality embrya bez nutnosti genetického testování,“ vysvětluje prof. MUDr. Jaromír Mašata, Ph.D. „Pokud se podaří naučit AI rozpoznávat zdravá embrya na základě jiných parametrů,

umožní to snížit náklady na péči a vyhnout se zásahům do embrya.“ Výzkum sleduje vliv dělicího vřeténka na oplození vajíčka, vznik embryí a šanci na otěhotnění. Studie zahrnuje také ženy s geneticky vyšetřenými embryi, což umožní ověřit, zda umělá inteligence dokáže spolehlivě předpovědět genetickou kvalitu embrya. Další důležitou součástí projektu je hodnocení spermií a jejich genetické kvality ve spolupráci s Biocev. Pokud se podaří vytvořit spolehlivý algoritmus, může to znamenat velký přínos v asistované reprodukci.

KONTAKTY

prof. MUDr. David Cibula, CSc.
Přednosta kliniky
Sekretariát přednosta:
Tereza Krykorková
224 967 425, 7457
tereza.krykorkova@vfn.cz

prof. MUDr. Jiří Sláma, Ph.D.
Zástupce přednosta kliniky
jiri.slama@vfn.cz

MUDr. Andrej Černý
Primář kliniky
Sekretariát primáře:
Martina Ondřichová
224 967 029
martina.ondrichova@vfn.cz

doc. MUDr. Michal Koucký, Ph.D.
Vedoucí lékař perinatologického centra
michal.koucky@vfn.cz

prof. MUDr. Richard Plavka, CSc.
Primář neonatologie
Sekretariát primáře:
Mgr. Olga Štajnrtová
224 967 146
olga.stajnrtova@vfn.cz

www.apolinar.eu

www.nadace-apolinar.cz

apolinaroficialni

apolinaroficialni

Apolinář